

PROBLEMEN VOORKOMEN DOOR ONDERZOEK

Stappenplan vitaminen en mineralen

Vitaminen en mineralen vormen bij alle diersoorten en de mens een belangrijk onderdeel van de voeding. Ze hebben invloed op veel processen in het lichaam en daarmee op groei, productie, weerstand, vruchtbaarheid en vitaliteit. Uit vragen van schapen- en geitenhouders blijkt dat zij niet goed weten wat ze moeten doen om te weten of bij hun dieren de vitaminen en mineralen in balans zijn.

Het complexe samenspel tussen bodem, plant en dier bepaalt wat een herkauwer uiteindelijk aan vitaminen en mineralen binnenkrijgt. Vanuit de bodem nemen planten niet alleen water en voedingsstoffen op, maar ook mineralen. Grondsoort, zuurgraad, de watertoestand van de bodem, de bemesting en de botanische samenstelling bepalen voor een groot deel het uiteindelijke gehalte in de plant. Daarnaast beïnvloeden mineralen elkaar ook

onderling, niet alleen in de bodem maar ook in het dier. Een voorbeeld daarvan is de interactie tussen koper en molybdeen. Bij een hoger aanbod aan molybdeen neemt de koperbenutting af.

Herkauwers als rund, schaap en geit hebben een complex voormagenstelsel met een netmaag, pens, boekmaag en lebmaag. In dit voormagensysteem vormen herkauwers de verschillende B-vitamines. Kobalt heeft in het lichaam van herkauwers geen functie, maar micro-organismen in de voormagen maken hieruit vitamine B12 dat vervolgens na passage via de lebmaag vanuit de darm wordt opgenomen. Bij pensfunctiestoornissen, zoals die bijvoorbeeld optreden bij chronisch pensacidose, verloopt ook de vorming van B-vitamines niet normaal. Ook hebben dieren verschillende behoeftes, afhankelijk van bijvoorbeeld leeftijd, groeisnelheid en niveau van melkproductie.

Stap 1: altijd eerst diagnose

Omdat de klinische verschijnselen bij een overmaat of tekort aan vitaminen en mineralen meestal niet specifiek zijn, is het bij een vermoede disbalans van belang om eerst een diagnose te stellen. Daarvoor bestaan verschillende mogelijkheden. Zo is het bij een gestorven dier mogelijk om pathologisch onderzoek uit te laten voeren. Om de patholoog in de gelegenheid te stellen goed en gericht onderzoek uit te voeren helpt het een uitgebreide beschrijving van de klinische verschijnselen en andere opvallende zaken, zoals een verminderde groei of een verminderde productie, te geven. Ook zijn bloed- en melkonderzoek mogelijk; de uitslag hiervan geeft in de regel aan of het actuele rantsoen voldoende is om de actuele behoefte te dekken. Tot slot is het mogelijk om leveronderzoek uit te voeren; dit laat zien of op langere termijn sprake is van een balans in opname en verbruik.

Stap 2: verder onderzoek

Na het stellen van een diagnose is het probleem nog niet opgelost. Bij een tekort aan een vitamine of mineraal is gerichte aanvulling nodig. Bij een overmaat zijn maatregelen nodig om deze overmaat weer kwijt te raken. Niet alleen bij de behandeling, maar ook bij de preventie van problemen op langere termijn is vaak meer inzicht nodig in de complexe samenhang tussen bodem, plant en dier. En dit betekent vaak uitgebreider onderzoek. Samen met uw dierenarts kunnen wij u hierbij helpen.

Voorbeeld

Bij een tekort van vitamine B12 is het in de regel voldoende om het kobaltgehalte in het rantsoen te verhogen. Dit klinkt makkelijker dan het vaak is, zeker bij weidende lammeren die alleen gras en water krijgen. Bijvoeren met krachtvoer met voldoende kobalt is dan een mogelijkheid. Extra kobalt verstrekken via het water is ook een mogelijkheid en zo zijn er nog enkele oplossingen. Toch zijn er ook aanbevolen therapieën die niet werken, daarom is het belangrijk goed te kijken wat er nodig is. Bij een tekort aan koper is de situatie bijvoorbeeld vaak complexer omdat er rasverschillen in benutting bestaan en koper zogenaamde antagonisten kent die de koperbenutting ongunstig beïnvloeden. In veel gevallen is uitgebreider onderzoek van bodem, plant en dier nodig om een gebalanceerd rantsoen samen te stellen om op termijn problemen te voorkomen.

Bolus

Er zijn verschillende bolussen in de handel met verschillende samenstellingen die beloven heel veel problemen op te lossen of te voorkomen en die gunstig zouden zijn voor vruchtbaarheid, groei en productie. Ook voor deze bolussen geldt dat het alleen zin heeft om ze in te zetten als een diagnose is gesteld.

MEER HIEROVER

WWW.GDDIERGEZONDHEID.NL/MINERALENSCHAAPGEIT